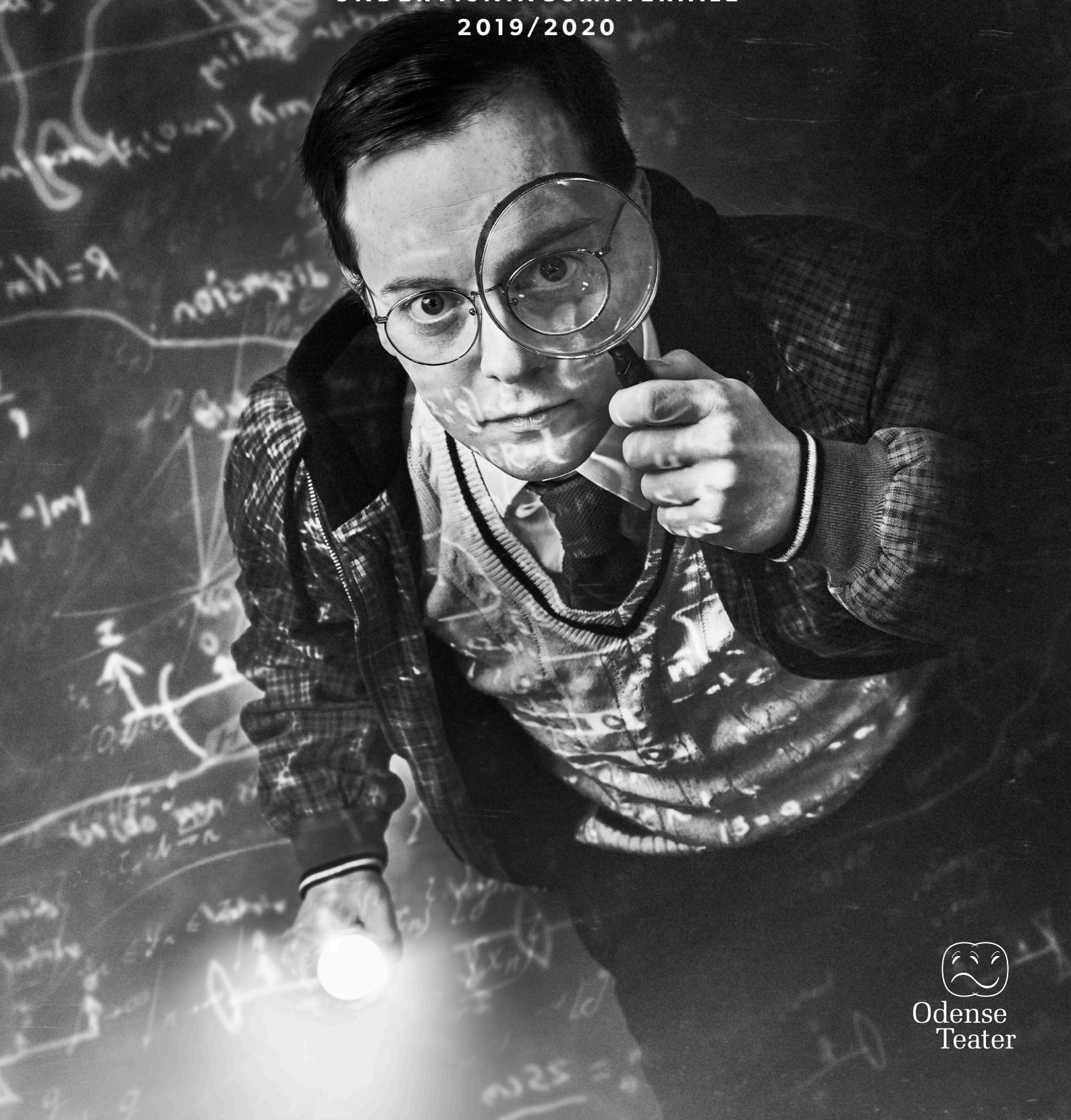

AF SIMON STEPHENS OG MARK HADDON

Den mystiske sag om hunden i natten

UNDERSVINGSMATERIALE
2019/2020

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	3
2. DEN MYSTISKE SAG OM HUNDEN I NATTEN	4
3. OM HISTORIEN	5
4. MARK HADDON	6
5. SIMON STEPHENS	8
6. VI HAR ALLESAMMEN LIDT CHRISTOPHER BOONE I OS	10
7. SCENOGRAFI OG KOSTUMER	12
8. OM ASPERGERS OG DEN MYSTISKE SAG OM HUNDEN I NATTEN	19
9. UDDRAG FRA ROMANEN PÅ DANSK OG ENGELSK	20
10. UDDRAG FRA MANUSKRIFTET	22
11. FORESTILLINGSANALYSE	27
12. SKRIV DIN EGEN ANMELDELSE	28
13. SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER	29

PRAKTISK INFORMATION OM DEN MYSTISKE SAG OM HUNDEN I NATTEN

Forestillingen spiller i Teatersalen, Odeon,
Odeons Kvarter 1, Odense C

Spilleperiode 21. september - 22. oktober
Forestillingen spiller som skoleforestilling i dagtimerne en enkelt gang: 24. september kl. 12.00 ellers er spilletiden mandag - fredag kl. 19.30, lørdag kl. 16.00.

Forestillingen anbefales kun til større elever
9. - 10. klasse/STX, HTX, HHX, HF m.fl.

Fag Dansk, engelsk, psykologi, drama, matematik.

Billetpris: 80 kr. for elevbilletter og 40 kr. for lærerbilletter gælder til skoleforestilling i dagtimerne samt til aftenforestillinger mandag - onsdag

Bestil billetter online

Gå ind på dette link: <https://otskolebooking.billetten.dk>

eller tilgå portalen via www.odenseteater.dk/skoler

Har du problemer med at booke dine billetter er du velkommen til at kontakte Billetten på tlf.: 66 12 00 52 eller på odenseteater@billetten.dk

Ligger din grundskole i Odense har du mulighed for at søge reduceret billetprisen yderligere med refusion fra Odense Kommune.

Har du spørgsmål omkring forestillingen, undervisningsmaterialet, skuespillermøder eller andet er du velkommen til at skrive til skolekoordinator Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk eller på tlf. 63 13 92 53.

1

Indledning

Christopher Boone er 15 år. Han bor alene med sin far, han kan ikke lide farverne gul og brun, og han lyver aldrig. Han er fantastisk dygtig til matematik, men har svært ved at forstå de ansigtsudtryk, folk bruger.

Mark Haddons roman om Christopher Boone og hans forsøg på at opklare mordet på naboens hund blev hans store gennembrud som forfatter.

Da dramatiker Simon Stephens kastede sig over historien for at skrive den om til et teaterstykke, tænkte Mark Haddon, at det var umuligt. Men der tog han helt fejl, indrømmede han efterfølgende. Forestillingen har spillet med stor succes på teater-scener over hele verden.

Det er oplagt at arbejde med Mark Haddons roman i forbindelse med forestillingen. Det kan enten være på dansk eller engelsk, afhængigt af hvilken faglig sammenhæng forløbet skal indgå i.

Der er også masser af tekst og videomateriale om arbejdet med at transformere forestillingen fra roman til teater på engelsk. Vi har udvalgt noget af det

og lagt links i dette materiale, som kan inddrages i undervisningen efter ønske.

Du kan også læse interviews med instruktør og scenograf på forestillingen og høre om deres tanker og idéer med historien. Du kan også arbejde med temaer som Asperger, anmeldelser, forestillingsanalyse med mere.

Forestillingen kan både inddrages i forhold til drama, dansk, engelsk, psykologi og matematik. Matematikken er en meget større del af bogen end stykket, så det vil kræve, at man inddrager romanen.

Dette materiale er bygget op som et inspirationskatalog, som du kan plukke i og bruge, som du har lyst.

Vi håber at arbejdet med forestillingen kan give gode snakke og fagligt udbytte.

God fornøjelse med Den mystiske sag om hunden i natten.

UNDERVISNINGSMATERIALET ER SKREVET AF

Line Hede Simonsen (Skolekoordinator, Odense Teater)

Odense Teaters Skolekontakt består af lærerrepræsentanter for forskellige områder indenfor skoler og gymnasiale uddannelser. Skolekontakten vejleder Odense Teater i arbejdet med skoler, uddannelsesinstitutioner og unge i teatret.

2

Den mystiske sag om hunden i natten

AF SIMON STEPHENS OG MARK HADDON

Roman

Mark Haddon

Dramatisering

Simon Stephens

Iscenesættelse

Jacob Schjødt

Scenografi og kostumedesign

Astrid Lynge Ottosen

Oversættelse

Christian Bundegaard

Forlag

Colombine Teaterforlag

Medvirkende:

Christopher

Kristoffer Helmuth

Siobhan, Christophers lærer

Lila Nobel Mehabil

Ed, Christophers far

Mikkel Bay Mortensen

Judy, Christophers mor

Meike Bahnsen

Diverse roller

Claus Riis Østergaard

Anders Gjellerup Koch

Hanne Hedelund

Natalí Vallespir Sand

3

Om historien

En gribende og morsom fortælling om at være anderledes og om at overvinde sin største frygt.

Den 15-årige Christopher bor alene med sin far. Han kan aflæse de mest kryptiske matematiske formler, men kommer til kort, når det drejer sig om at aflæse ansigter og sociale ligninger. Som han selv siger, går han på specialskole, fordi »jeg er matematiker, men har lidt problemer med min adfærd«.

En aften finder Christopher naboens hund myrdet, og da ingen lader til at ville opklare mordet, begyn-

der han mod sin fars vilje selv at efterforske sagen. Efterforskningen sender ham hovedkulds på en rejse ud i virkelighedens kaotiske verden. Undervejs afslører han en hemmelighed, der vender op og ned på det liv, han kender.

Det prisvindende drama har lagt både teaterpublikum og anmeldere i hele verden for sine fødder med sin forførende rejse ind i et anderledes sind. Et sind, der ser den verden, vi tror, vi kender på nye og overraskende måder.

4

Mark Haddon

FORFATTEREN BAG ROMANEN

Mark Haddon er født i 1962. Han er uddannet fra Oxford University og har desuden studeret engelsk litteratur på Edinburgh University. Inden han slog igennem som forfatter, har han arbejdet som illustratør for magasiner, haft sin egen tegneseriestribe i forskellige aviser, og så har han også arbejdet med børn og voksne med psykiske og fysiske udfordringer.

I en årrække skrev han en lang række børnebøger: Den første var Gilbert's Gobstopper, som udkom i 1987. Herefter fulgte en en lind strøm af bøger og billedbøger for børn. Fra 1996 har han desuden arbejdet med forskellige TV-projekter blandt andet som episodeforfatter på serien Microsoap, hvilket har indbragt ham flere priser.

Den mystiske sag om hunden i natten udkom i 2003, og bogen blev Mark Haddons store gennembrud. Bogen er udkommet i utallige oplag og har vundet en stribe af prestigefyldte priser.

Det er ikke en bog om Aspergers. Grundlæggende ved Mark Haddon ikke så meget mere end enhver anden om diagnosen. Sådan har han i hvert fald selv udtrykt det.

Han er glad for at mange har fundet bogen givende, og mange med diagnosen har også skrevet til ham og været meget glade for portrættet af Christopher og følt sig genkendt og set i hans portræt. Men han vil helst ikke have, at nogen bruger den som en grundbog i, hvordan man tackler mennesker med et

anderledes sind. Det ved han slet ikke nok om emnet til.

Mark Haddon har altid været træt af, at bogen er blevet defineret som en historien om en dreng med Asperger. For Christopher er så meget andet en det, diagnosen er måske 1 % af hans personlighed. Hvis man ser portrættet af Christopher som et portræt af en dreng med Asperger, misser man pointen. Christopher er først og fremmest Christopher.

Mark Haddon har desuden udtalt at han var helt overbevist om, at bogen ikke ville kunne fungere som teater eller film, men at Simon Stephens, som har dramatiseret historien, beviste, at han tog fuldstændig fejl.

Kilde: <https://literature.britishcouncil.org/writer/mark-haddon>

Læs mere og se interviews med Mark Haddon på nedenstående links:

<https://www.youtube.com/watch?v=GvpESDINMTU>

<https://www.penguin.co.uk/articles/2015/mark-haddon-on-the-origins-of-the-curious-incident/>

<https://literature.britishcouncil.org/writer/mark-haddon>

<https://www.curiousonstage.com/interview-mark-haddon-simon-stephens/>

5

Simon Stephens

DRAMATIKER

Dramatiker Simon Stephens har bearbejdet Mark Haddons bog til teatret.

Simon Stephens er en succesfuld engelsk dramatiker. Han har undervist unge dramatikertalenter på Royal Court Theatre i en årrække og er blevet en del af den kunstneriske ledelse på the Lyric Hammersmith. Hans dramatik bliver spillet i hele Europa, og han er sammen med Dennis Kelly og Martin Crimp en af de mest spillede engelske dramatikere udenfor

England. Før han helligede sig sin karriere som dramatiker på fuld tid, arbejdede han som lærer.

”Teater er for mig den mest vigtige kunstneriske form. Teater er det eneste sted, hvor vi slukker vores mobiler efterhånden. Det er blevet sværere og sværere for os at sidde sammen og opleve noget i fællesskab.”

Teater er meget handlingsorienteret, hvor bogen tit mere handler om observationer og tanker. I transformeringen af en roman som Den mystiske sag om hunden i natten, er det netop det, der er forskellen.

Da Simon Stephens begyndte arbejdet med at transformere fortællingen, skrabede han alt andet end aktive handlinger væk og byggede så historien op om dem.

Dramatiseringen kom til at handle endnu mere om de relationer, som Christopher har med de mennesker, han møder. I stykket er Christophers lærer, Siobhan, blevet en mere central person.

Det er hende, som opmuntrer Christopher til at skrive en historie om sine oplevelser, og det er hende, som er den første til at læse dem. På en måde hjælper hun os ind i hans verden, og så hjælper hun Christopher med at fungere i vores.

På den måde er Siobhan blevet forestillingens helt. Sammen med Christopher selvfølgelig.

Nedenfor kan du læse mere og se interview med Simon Stephens, hvor han fortæller om arbejdet med Den mystiske sag om hunden i natten.

The Curious Incident of the Dog in the Night-Time vandt the Olivier Award for Best New Play 2013 og the 2015 Tony Award for Best Play

<https://www.curiousonstage.com/simon-stephens-creating-play/>

Message to teachers:

https://www.youtube.com/watch?v=4_nt1BTIJV8

<https://www.independent.co.uk/news/people/profiles/how-we-met-simon-stephens-mark-haddon-8493753.html>

6

En nuanceret historie om en særlig dreng

Instruktør Jacob Schjødt sætter Den mystiske sag om hunden i natten i scene på Odense Teater.

Den mystiske sag om hunden i natten begynder som en mordgåde. Drengen Christopher finder naboens hund myrdet og beslutter sig for at opklare mordet. Christopher er ikke som alle andre. Han kan alle primtal op til 7507, men når det kommer til at læse andres ansigtsudtryk, kommer han til kort.

Men historien handler om så meget andet end en mordgåde og en anderledes dreng. Den handler om en familie, der er splittet ad og som kæmper for at komme til at hænge sammen igen, fortæller instruktør Jacob Schjødt.

- Forældrene har tacklet de udfordringer, som sønnens problemer har givet dem på den mest katastrofale måde. Moren har forladt Christopher og hans

far. Det har faren haft så svært ved at håndtere, at han har fortalt Christopher, at hun er død. Det er jo nok noget af det værste man kan sige til sit barn, siger han.

Samtidig er det tydeligt at de elsker deres søn. Det er nemt at forstå, den meget store opgave det er, at være forældre til Christopher, og så er de beskrevet, så man sagtens kan sætte sig ind i deres sårede følelser og svigtende selvtillid som forældre, og der vil nok være flere ting som folk kan genkende fra deres eget liv, fortæller instruktøren.

- For eksempel kommer vi vel allesammen til at tage ting lidt for bogstaveligt ind imellem, eller kan føle at verden er helt uoverskuelig. Det er også noget af det, som vi har talt om på holdet. Vi ved alle nogle mærkelige ting, eller husker noget helt fotografisk. Jeg har sådan noget med, at jeg kan huske fødselsdatoer, endda på min gamle klassekammerater. Hos Christopher er det selvfølgelig mere ekstremt og forstørret.

Og så er der det med forælderrollen. At man som forældre godt kan føle sig som en servicefunktion for sit barn, der pludselig fylder alt. At resten af ens personlighed pludselig er væk. Det synes jeg i hvert fald godt, at jeg kan genkende fra min nyligt afsluttede barselsorlov, siger han.

Hvordan skaber man en karakter?

Inden prøverne rigtig går i gang arbejder man med at finde ud af hvordan de forskellige karakterer eller roller skal gribes an.

-Hvem er de? Hvad fortæller teksten os? Hvad skal vi selv finde på? Under prøverne er der en del indledende snakke med skuespillerne om de forskellige personer i stykket. På den måde får holdet et fælles udgangspunkt i forståelsen af, hvor arbejdet med de forskellige karakterer skal hen, fortæller han.

-Hvad mener de med det de siger? Hvad er det der står mellem linjerne? Her kommer vi til en anden udfordring ved forestillingen. For karakteren Christopher er der ikke noget mellem linjerne, han mener lige præcis det han siger. Han er ikke sådan en karakter, hvor man kan tale om motivationer og psykologi på samme måde som vi plejer. Arbejdet med ham skal gribes lidt anderledes an, fortæller Jacob Schjødt.

Arbejdet med Christopher er ikke den eneste udfordring, der er i arbejdet.

- Der er en masse tekniske udfordringer i den måde vi skal fortælle historien på. Vi skal mange steder hen, som for eksempel ud og ind af Christophers hoved. Og så springer historien også rundt i locations og tid, så vi skal hele tiden sørge for, at publikum ved, hvor vi er.

Selvom der er nok af udfordringer for instruktøren, så er der dog ingen tvivl om, at dette er en historie, der fascinerer.

- Det er super interessant, at se verden gennem et anderledes point of view. Jeg synes det er spændende at forstå den her dreng, familiens udfordringer og alle de afledte problemer, der kommer af det. Jeg synes historien gør os klogere og giver et meget mere nuanceret billede af, hvad der er på spil, når man har det som Christopher og er hans nærmeste.

7

Et opløst rum

Scenograf Astrid Lyng Ottosen fortæller

Det er scenografen Astrid Lyng Ottosen, som har designet både rum og kostumer til Den mystiske sag om hunden i natten på Odense Teater. Astrid Lyng Ottosen er uddannet scenograf fra Statens Teaterskole i 2001. Hun har arbejdet på teatre i Norden og på danske teatre som Østre Gasværk, Det kongelige Teater, Aarhus Teater og også på Odense Teater, hvor hun har stået bag scenografierne til De lærde kvinder og Skammerens datter. Senest har hun skabt scenografier til Den uendelige historie (Aarhus Teater), Jordens søjler (Østre Gasværk) - begge dele instrueret af Jacob Schjødt, og så har hun også stået bag scenografien til Cirkus Summarum i nogle år.

”Rummet til Den mystiske sag om hunden i natten er bygget op som en fotovæg eller en rampe”, fortæller Astrid Lyng Ottosen: ”Vi ville gerne lave, det vi kalder et opløst rum. Et neutralt blåt rum, som kan følge med, når Christopher bevæger sig fra det helt konkrete til store abstrakte tanker og drømmesekvenser. Altså et abstrakt rum som både kan illudere de konkrete steder, som Christopher befinder sig i løbet af historien, og som også ved hjælp af projektioner kan tage os med ind i hans tanker, når de pludselig fortaber sig i rummet, planeterne eller andre store emner.

Rampen er opdelt i kvadrater, et gitter, som på en måde symboliserer Christophers evige trang til og forsøg på at få en uoverskuelig og kaotisk verden til at passe ind i sine systemer. Han forsøger at have kontrol med kaos på den måde. Efterhånden

som han undersøger mordgåden om naboens hund, samler han bevismaterialet i et system, som han kan overskue. Det gør han i firkanter på gulvet eller med magneter på væggens felter.

Vi kan også bruge rampen til at vise andre måder, som Christopher organiserer sin forståelse af omverdenen. Han tegner alle beboerne i området ind i et system og så videre. Det er lidt ligesom en plan over Londons undergrund, som han opbygger i løbet af stykket. Han prøver at få alt til at passe ind i et matematisk stramt skema.

Rampen skal også kunne transformere sig om til de forskellige fysiske steder, han kommer hen. Der kan åbnes låger i bagvæggen, som kan blive til et billetsalg eller en kiosk for eksempel. Når vi er hos Mrs. Shears stiller hun en model af sit hus i en af Christophers firkanter, og så er vi der, og samtidig udgør det også den modeljernbane, som Christopher er ved at bygge op. Modeljernbanen illuderer senere den grænseoverskridende togrejse, som han tager på.

I scenens gitter eller mønster er der monteret ledlys, som kan vise ruter og mønstre, som Christopher skaber eller følger. Christopher oplever på en måde alt intenst og forstærket. Indtrykkene, han får, er alle på fuld styrke. Derfor har vi gjort alle kostumer og effekter meget stærke i farverne. så vi på en måde oplever verden lige så intenst som ham.

Kostumerne

Christophers Boones kostume er rimeligt neutralt og drenget. Og selvfølgelig helt uden brunt og gult, som Christopher hader. Kostumet skal jo hjælpe med at gøre skuespilleren Kristoffer Helmuth, som er en voksen mand, til en troværdig dreng på 15 år. Tøjet er lidt for stort, og rygsækken sidder helt oppe i nakken. Christophers far, Ed, er VVS mand, og han er altid enten lige kommet hjem fra arbejde, eller også er han på vej afsted igen, så han har hele tiden overalls på. Christophers mor, Judy, skal på en eller anden måde være meget feminin. Hun skal ikke være for fin eller for intellektuel. Morens kostume er vi ved at digte videre på lige nu sammen med skuespilleren Meike Bahnsen. For mig er det vigtigste hendes feminine og meget kvindelige fremtoning.

Flere af spillerne har mange forskellige roller og scenerne er ultrakorte. De skal gå ind og ud af rigtig mange roller i et meget hurtigt tempo. Det har vi løst ved, at de har et grundkostume. Mændene er i jakkesæt og kvinderne i nederdel og skjorte/jakke, og så kan små ting ændres for at gøre dem til en ny karakter. Måske bindes skjorten i en knude på maven, eller den knappes op, eller måske tager man en anden jakke over. Helt enkelt. Vi skjuler ikke kostumeskiftene, som foregår i siden af scenen. Der er også et lag i forestillingen, som handler om, at Christophers bog bliver sat op som teater på hans skole. Det digter vi med på på den måde.

“CHRISTOPHER”	Astrid Lyng Ottosen: 2224
Kristoffer Helmuth	“Den Mystiske..” Odense Teater

“CHRISTOPHER”	Astrid Lyng Ottosen: 2224 1687
Kristoffer Helmuth	“Den Mystiske..” Odense Teater 2019

“Ed” Mikkel Bay	Astrid Lyngé Ottosen: 2224 1687 “Den Mystiske..” Odense Teater 2019
--------------------	---

“Judy” Meike Bahnsen	Astrid Lyngé Ottosen: 2224 1687 “Den Mystiske..” Odense Teater 2019
-------------------------	---

“Grundkostume” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Claus Riis Ø. “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

“Politi m blad” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Claus Riis Ø. “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

“Roger” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Claus Riis Ø. “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

“Grundkostume” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Nathalie Vallespir “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

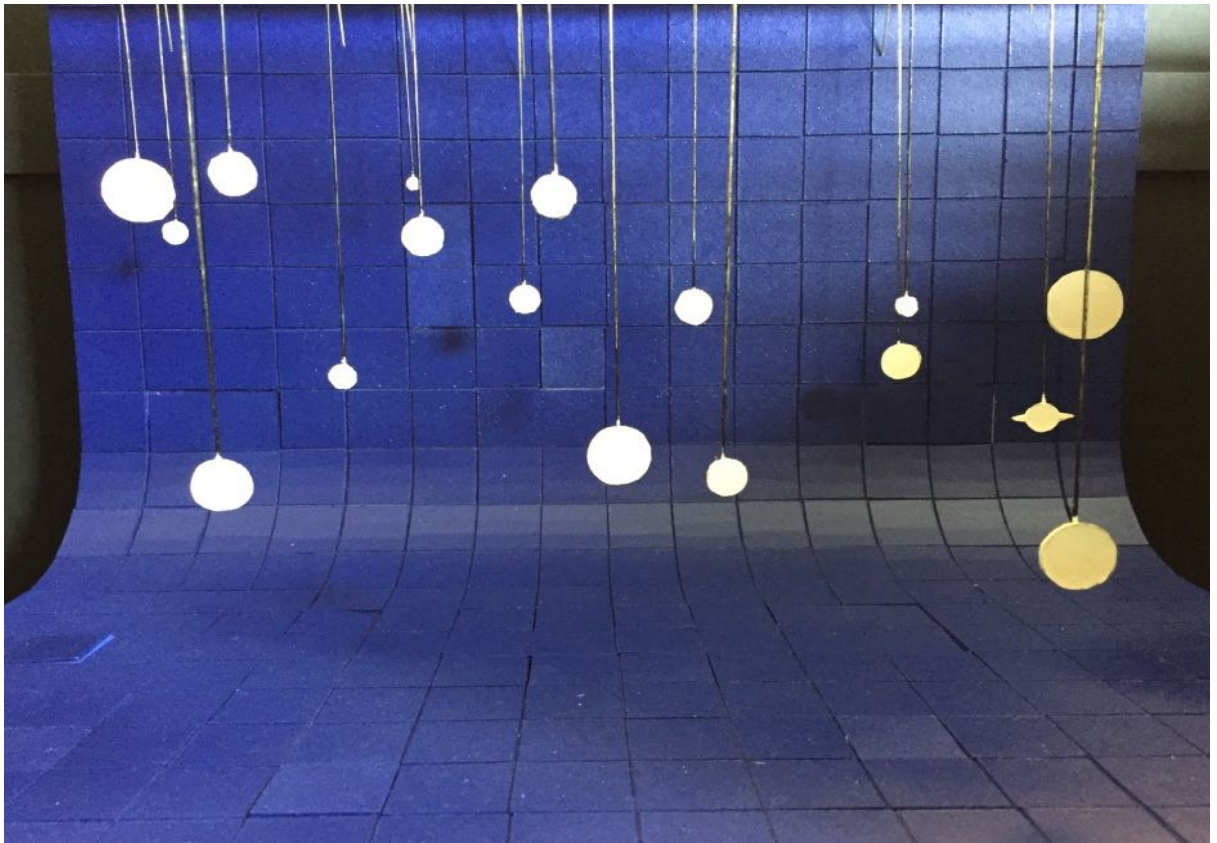
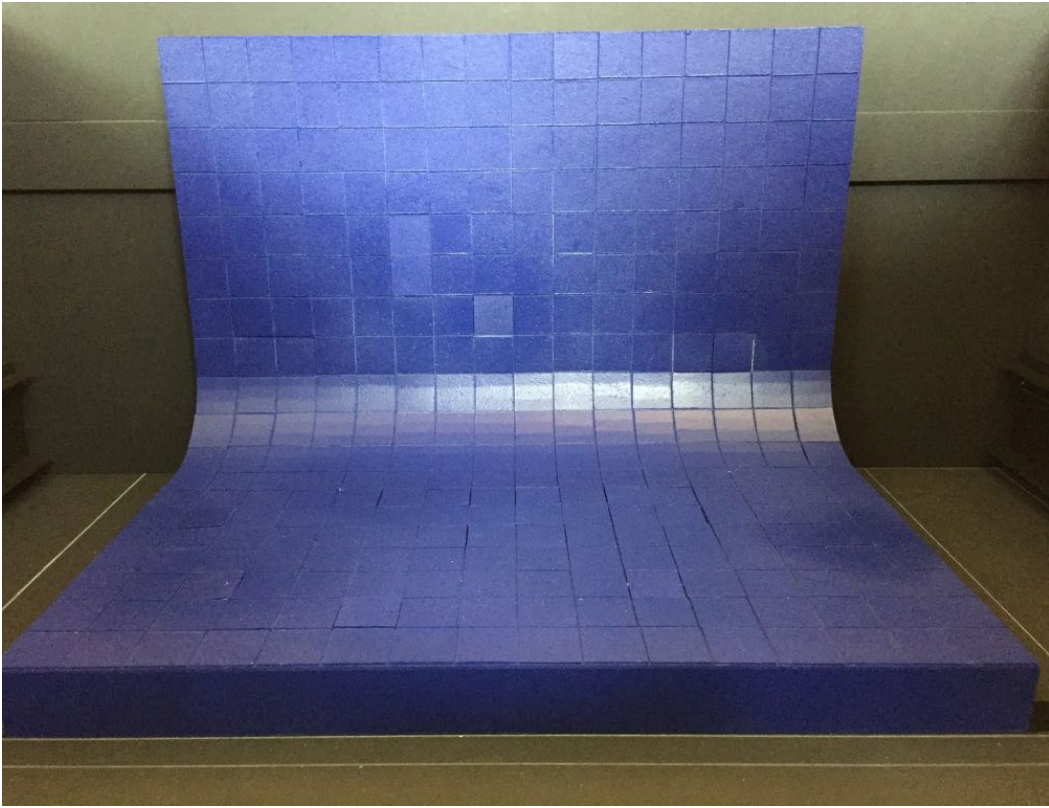

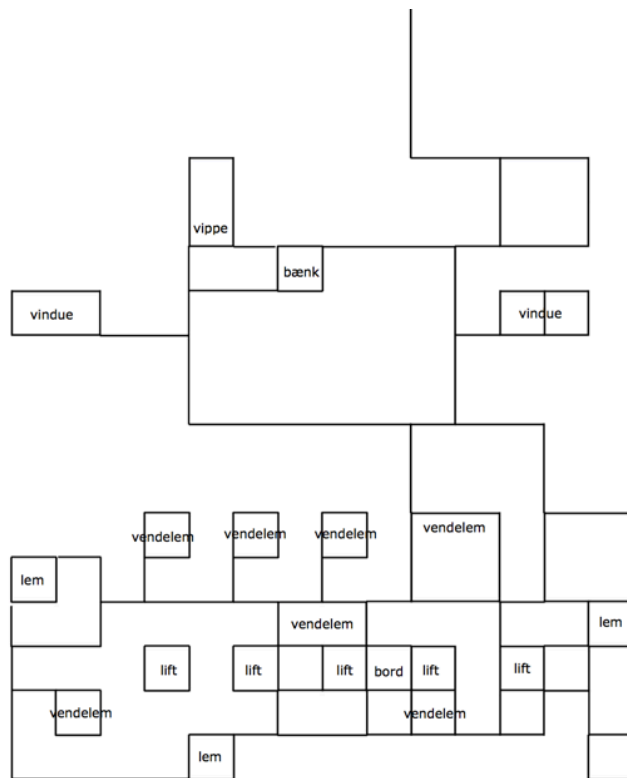
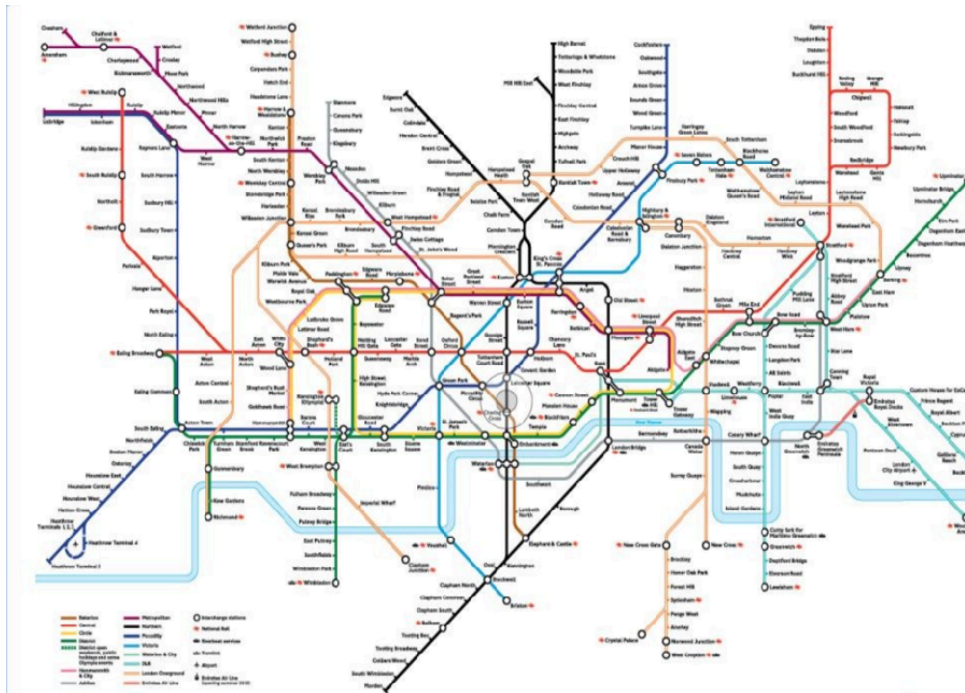
“Mrs Shears” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Nathalie Vallespir “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

“Dame i info” Astrid Lynge Ottosen: 2224 1687
Nathalie Vallespir “Den Mystiske..” Odense Teater 2019

8

Om Aspergers og Den mystiske sag om hunden i natten

Mark Haddon, som har skrevet romanen bag forestillingen, har gang på gang pointeret, at historien er fiktiv, og at han ikke ved mere om Aspergers end de fleste andre mennesker.

Mange af Christophers karaktertræk har Haddon lånt hos ikke navngivne familiemedlemmer og andre personer i hans omgangskreds.

Alligevel har historien tilsyneladende ramt noget, der afspejler virkeligheden - i hvert for nogle med Asberger og deres familier. Mark Haddon har modtaget mange breve og tilkendegivelser på dette.

Dog har han modsat sig, at hans bog bliver brugt i undervisningen af politifolk etc., da det jo er en fiktiv historie og ikke bygger på fakta.

ARBEJDS-
SPØRGSMÅL

Interview med Mark Haddon omkring, hvor lidt han egentlig ved om Aspergers, og hvordan han gerne ville fortælle om Christopher som et helt menneske. For ham er det vigtigt, at diagnosen er en lille del af Christophers personlighed, Han er først og fremmest et menneske.

<https://www.youtube.com/watch?v=GvpESDINMTU>

Pjece om autisme:

<https://ipaper.ipapercms.dk/LandsforeningenAutisme/Pjecer/derfor-skal-du-vid-noget-om-autisme/#/>

Hvordan er mennesker med autisme og aspergers? Se lidt om hvordan den engelske skuespiller og hans konsulent ser på sagen:

<https://www.youtube.com/watch?v=G6xFUic0EkI>

9

Uddrag fra romanen på dansk og engelsk

Dansk version

Uddrag af kap. 29.

Folk er forvirrende, synes jeg.

Det er der to væsentlige årsager til.

Den første væsentlige årsag er at folk snakker meget uden ord. Siobhan siger at hvis man hæver det ene øjenbryn kan det betyde mange forskellige ting. Det kan betyde ”jeg vil gerne have sex med dig”, og det kan også betyde ”Det du lige sagde synes jeg var ret tåbeligt”.

Siobhan siger også at hvis man lukker munden og trækker vejret højtlydt gennem næsen kan det betyde at man er vel tilpas, at man keder sig, eller at man er vred og det hele afhænger af hvor meget luft der kommer ud af næsen, og hvor hurtigt og hvilken form ens mund har når man gør det, og hvordan man sidder, og hvad man lige har sagt forinden og hundrede andre ting der er for komplicerede til at man kan regne det hele ud på få sekunder.

Den anden væsentlige årsag er at folk ofte bruger metaforer når de snakker. Her er nogle eksempler på metaforer:

Jeg tog ham med bukserne nede.

Han var hendes øjsten.

De have et skelet i skabet.

Vi var svindeheldige.

Hunden var stendød.

Ordet metafor betyder bære noget fra ét sted til et andet, og det kommer fra det græske ord META (det betyder fra ét sted til et andet) og FERREIN (det betyder bære) og det er når man beskriver noget ved at bruge et ord for noget som det ikke er. Det vil sige at ordet metafor er en metafor.

Jeg synes det skulle kaldes at lyve for svin er ikke

heldigere end andre og folke har ikke skeletter i deres skabe. og når jeg forsøger at lave et billede af vendingen i hovedet bliver jeg kun forvirret for at forestille sig en sten i øjet på nogen har ikke noget at gøre med at holde meget af nogen, og det får én til at glemme hvad det var den man talte med sagde.

Engelsk version

Uddrag af kap. 29.

I find people confusing.

This is for two main reasons.

The first main reason is that people do a lot of talking without using any words. Siobhan says that if you raise one eyebrow it can mean lots of different things. It can mean “I want to do sex with you” and it can also mean “I think that what you just said was very stupid.”

Siobhan also says that if you close your mouth and breathe out loudly through your nose, it can mean that you are relaxed, or that you are bored, or that you are angry, and it all depends on how much air comes out of your nose and how fast and what shape your mouth is when you do it and how you are sitting and what you said just before and hundreds of other things which are too complicated to work out in a few seconds.

The second main reason is that people often talk using metaphors. These are examples of metaphors:

I laughed my socks off.

He was the apple of her eye.

They had a skeleton in the cupboard.

We had a real pig of a day.

The dog was stone dead.

The word metaphor means carrying something from one place to another, and it comes from the Greek words META (which means from one place to another) and FEREIN (which means to carry), and it is when you describe something by using a word for something that it isn't. This means that the word metaphor is a metaphor.

I think it should be called a lie because a pig is not like a day and people do not have skeletons in their cupboards. And when I try and make a picture of the phrase in my head it just confuses me because imagining an apple in someone's eye doesn't have anything to do with liking someone a lot and it makes you forget what the person was talking about.

TIL UNDERVISEREN

Det er oplagt at arbejde med romanen i forbindelse med forestillingen

Læs enten den danske eller engelske udgave alt efter hvilken faglig sammenhæng, forestillingen skal bruges i.

I dette afsnit kan du læse et kort uddrag fra bogen på både dansk og engelsk.

10

Uddrag fra manuskriptet

SCENE 5 (1. AKT)

SIOBHAN:

Den anden væsentlige årsag er, at folk ofte bruger metaforer når de taler. Dette er eksempler på metaforer.

FØRSTE STEMME: Fuglen er fløjet.

ANDEN STEMME: Hun var hans øjesten.

TREDJE STEMME: De havde skeletter i skabet.

FJERDE STEMME: Og rotter på loftet.

FØRSTE STEMME: Hunden var stendød.

SIOBHAN:

Ordet metafor betyder at bære noget fra ét sted til et andet, og det er, når man beskriver noget med et ord som det ikke er. Det vil sige, at ordet metafor er en metafor. Hvad for noget? Det vil sige, at ordet metafor er en metafor. Hold da op. Godt tænkt.

CHRISTOPHER:

Det er rigtigt.

SIOBHAN:

Ja. Jeg synes det skulle kaldes at lyve, for folk har ikke skeletter i skabene eller rotter på loftet bare fordi de er tossede. Og når jeg forsøger at danne mig et billede af sætningen i hovedet, bliver jeg forvirret, for at have en sten i øjet har ikke noget at gøre med, at kunne lide nogen rigtig meget, og så glemmer man hvad det hele handlede om.

SCENE 3 (1. AKT)

VAGTHAVENDE:

Vil du være så venlig at tage dine snørebånd ud af skoene, Christopher?

(CHRISTOPHER tager sine snørebånd ud af skoene.)

Tak. Vil du være så venlig at tømme dine lommer og lægge indholdet her på bordet?

CHRISTOPHER:

Er det fordi jeg kunne have noget i dem, som jeg kunne bruge til at begå selvmord eller til at flygte eller angribe en politimand med? (VAGTHAVENDE ser på ham et øjeblik.)

VAGTHAVENDE:

Nemlig.

CHRISTOPHER:

Jeg har en schweizer-kniv, men den bruger jeg kun til forskellige småopgaver, ikke til at stikke i ting eller gøre nogen fortræd.

VAGTHAVENDE:

Skønt

(CHRISTOPHER tømmer sine lommer.)

FØRSTE STEMME: Et stykke snor.

ANDEN STEMME: En træklods fra et spil.

TREDJE STEMME: 3 foderpiller til min kælerotte Toby.

FØRSTE STEMME: 1 pund og 47 pence (i form af en 1-pundmønt, en

20 penny, to 10-penny, en 5-penny og en 2-penny).

ANDEN STEMME: En rød papirclips.

TREDJE STEMME: En nøgle til hoveddøren.

FØRSTE STEMME: En schweizer-kniv med 13 funktioner heriblandt en af-isolerings-tang og en sav og en tandstik og en pincet.

VAGTHAVENDE:

Vil du være så venlig at tage dit ur af, Christopher?

CHRISTOPHER:

Nej.

VAGTHAVENDE:

Undskyld, hvad sagde du?

CHRISTOPHER:

Jeg er nødt til at have mit ur for at jeg kan vide nøjagtigt hvad klokken er.

VAGTHAVENDE:

Christopher, tag dit ur af. Nu siger jeg det for sidste gang, Christopher. Tag dit ur af.

Kom så her med det.

(VAGTHAVENDE forsøger at tage uret af ham.

CHRISTOPHER

begynder at skribe. VAGTHAVENDE stopper. Trækker sig lidt tilbage.

Nikker. CHRISTOPHER stopper med at skribe.)

Okay, okay, knægt. Du får lov at beholde det.

(CHRISTOPHER bliver rolig igen.)

Har du noget familie, Christopher?

CHRISTOPHER:

Ja det har jeg.

VAGTHAVENDE:

Og hvem er det?

CHRISTOPHER:

Det er Far og Mor, men Mor er død. Og så er der onkel Terry som bor i Sunderland. Han er min fars bror og så er der mine bedsteforældre, men tre af dem er døde, og Farmor er på et hjem fordi hun er senil dement og tror jeg er en i fjernsynet.

VAGTHAVENDE:

Okay. Det er bare super. Kan du din fars telefonnummer, Christopher?

SCENE 17

CHRISTOPHER:

Det har Far sagt.

SIOBHAN:

Nå. Det var en skam.

CHRISTOPHER:

Så bogen er færdig.

SIOBHAN:

Okay, men hvis din far siger at du skal holde op, så har han sikkert en god grund til det.

Og du kan godt være rigtig, rigtig stolt af det du har skrevet indtil nu, for det er simpelthen skidegodt.

CHRISTOPHER:

Det er en ret tynd bog.

SIOBHAN:

Ved du hvad, nogle af de bedste bøger er faktisk ret tynde.

CHRISTOPHER:

Som for eksempel?

SIOBHAN:

Som for eksempel "Mørkets hjerte".

CHRISTOPHER:

Hvem har skrevet "Mørkets hjerte"?

SIOBHAN:

Joseph Conrad.

CHRISTOPHER:

Kunne du lide mit diagram over universet?

SIOBHAN:

Ja, det var rigtig fint.

CHRISTOPHER:

Og kortet over vores gade. Som er helt præcist. Og at alle kapitelnumrene er printet?

SIOBHAN:

Ja det lagde jeg også mærke til. Vi skal lave linoleumstryk her til formiddag / Jeg har brug for en til hjælpe mig med hobbyknivene

CHRISTOPHER:

/ Det er ikke en rigtig bog.

SIOBHAN:

Hvorfor ikke?

CHRISTOPHER:

Den har ikke nogen rigtig slutning. Jeg fandt aldrig ud af hvem der slog Wellington ihjel.

Så morderen er stadig på fri fod.

SIOBHAN:

Ikke alle mord bliver opklaret, Christopher. Det er ikke alle mordere der bliver fanget.

CHRISTOPHER:

Jeg kan ikke lide tanken om at han kunne bo lige i nærheden og at jeg kunne møde ham når jeg går tur om aftenen.

SIOBHAN:

Det tror jeg ikke kommer til at ske, Christopher.

CHRISTOPHER:

Det kunne det godt. Morderen er oftest en den myrdede kendte.

Far sagde at jeg aldrig måtte nævne Mr. Shears navn i vores hus igen og at han var en ond mand og måske betyder det at han er den der myrdede Wellington.

SIOBHAN:

Christopher, jeg synes du skal gøre som din far siger.

SCENE 32 UDDRAG S. 94 - 96

CHRISTOPHER:
Jeg vil gerne til London.

MAND I BILLETONTOR:
Enkelt eller retur?

CHRISTOPHER:
Hvad betyder enkelt eller retur?

MAND I BILLETONTOR:
Vil du kun rejse én vej eller vil du tilbage igen?

CHRISTOPHER:
Jeg vil blive der.

MAND I BILLETONTOR:
Hvor længe?

CHRISTOPHER:
Indtil jeg skal på universitetet.

MAND I BILLETONTOR:
En enkelt, altså. Det bliver 17 pund.

CHRISTOPHER:
Hvornår går toget til London?

MAND I BILLETONTOR:
Perron 1, om fem minutter.

CHRISTOPHER:
Hvor er Perron 1?

MAND I BILLETONTOR:
Gennem perrontunnelen og op ad trapperne. Bare
følg skiltene.

SIOBHAN:
En perrontunnel er bare en tunnel, Christopher.
(FOLK støder ind i CHRISTOPHER. Han gør af
dem som en hund.)
Forestil dig inde i dit hoved at der er tegnet en rød
streg på gulvet. Den begynder ved
dine fødder og fortsætter gennem tunnelen. Følg
den streg. Og sig rytmen for dig selv.
Ligesom når du trommer. Det hjælper, ikke? Venstre,
højre, venstre, højre, venstre,
højre.

CHRISTOPHER:
Venstre, højre, venstre, højre, venstre, højre.

SIOBHAN:
Kan du se skiltet, hvor der står Perron 1? Kan du se
glasdøren? Gå gennem glasdøren,
Christopher.
(Igen er der nogen der støder ind i CHRISTOPHER.
Og igen gør han
som en hund.)

ALLE SPILLERE:
Så se dig dog for dit fjols.

SIOBHAN:
Se den mand. Dé. Se hvordan han trykker på knap-
pen, så dørene glider til side.
Nu er det dig. Tryk på knappen. Gå igennem døren.

CHRISTOPHER:
Er det her toget til London?

OPGAVER

- Sammenlign uddraget fra romanen med uddraget af manuskriptet og se på, hvordan teksten er blevet skrevet om.
- Læs evt. om Simon Stephens tanker om at dramatisere teksten. Kan du se, hvad han har gjort?
- Find evt. andre eksempler fra romanen og sammenlign med manuskriptuddragene.
- Se på Siobhans funktion i bog og manuskript, hvordan er hendes rolle forandret?
- Læs uddragene højt eller spil dem evt. for hinanden. Hvordan skal replikkerne betones? Hvilken stemning er der mellem de forskellige personer? Hvad ligger mellem linjerne?

11

Forestillingsanalyse

Indtryk

Hvad var din første reaktion på forestillingen?

(For eksempel: Hvad havde du forventet? Hvordan reagerede du? Hvordan reagerede publikum? Var der noget, der overraskede dig? Hvad husker du bedst?)

Historien

Fortæl kort om handlingen. Hvad er de vigtigste elementer i historien?

Scenografi (scene, kostumer og rekvisitter)

Hvordan så scenen og kostumerne ud?

Læg for eksempel mærke til: Hvor foregår stykket? Hvordan er forholdet mellem tilskuer og sceneområde? Hvordan hjælper stykket med at markere historiens lokaliteter? Hvilke valg er der taget med hensyn til farvevalg, former og opbygning af scenen? Beskriv stilen i kostumerne. Vælg eventuelt et enkelt kostume ud og beskriv det nærmere.

Spillestil (hvordan spiller skuespillerne?)

For eksempel: Beskriv spillestilen (for eks. naturalistisk, cirkusagtig, mimisk, teatralisk)

Hvordan understregede skuespillerne deres rolles karakter? Hvordan blev figurerens indbyrdes forhold skildret? Hvordan var kropssprog, stemmebrug, gestik, mimik? Lagde du mærke til skuespillere, der brugte en særlig teknik? Var der en skuespiller der gjorde særligt stort indtryk på dig?

Musik, lys og andre effekter

Læg for eksempel mærke til: Hvordan er musik, lyd og lys i forestillingen? Hvordan bidrager de hver især til at fortælle historien/skabe stemning/uhygge? Hvilke særlige lys- og lydeffekter blev brugt? Lagde du mærke til nogle specialeffekter? Hvordan virkede de?

Styring og tempo

Hvordan blev fortællingen styret? (For eksempel: Hvilke dele af forestillingen greb mest/mindst din opmærksomhed? Hvorfor? Hvordan var forestillingens tempo? Hvordan fungerede teknikken? Hvordan var de forskellige scenskift og entréer?)

Fortolkning

Hvilken mening/budskab får du ud af stykket?

(For eksempel: Blev dit førstehåndsindtryk forandret? Hvad fik stykket dig til at tænke mest over efterfølgende? Forestillingen er en teaterversion af en allerede kendt film og bog, tilføjer teaterversionen noget nyt? Sammenlign evt. forskellige mediers fortolkning af historien. Hvis du havde været instruktør, ville du så have gjort noget anderledes?)

12

Skriv din egen anmeldelse

At skrive en anmeldelse af en forestilling kan være en god måde at øve sig i at være opmærksom og reflekterende i sin måde at opleve teaterforestillingen på. Arbejd med genren og brug forløbet til både at opleve opmærksomt, fordøje oplevelsen og øve sig i at præsentere sin oplevelse skriftligt.

Mens du ser forestillingen, så gør dig nogle tanker om, at du skal anmelde forestillingen efterfølgende. Observér, så du kan fortælle bagefter.
“En anmeldelse er en personlig, faglig, vurderende refleksion over et værk”.

Anmeldelsens fire uundværlige elementer er grundlæggende ens for alle slags anmeldelser.
Beskrivelse / Fortolkning / Perspektivering / Vurdering

Beskrivelse: Fortæl om forestillingen, så dem du skriver til, kan forestille sig den uden at være der. Hvad er det for en forestilling? Hvem har lavet den? Hvem er med? Hvad foregår der? Hvad handler det om? Prøv at være medsansende, visuel og auditiv: Hvordan lyder det, hvilke farver har det? Hvilke stemninger mærker man som publikum? Hvad handler den om?

Fortolkning: Hvordan fortolker du det? Hvad synes du det handler om? Hvad får forestillingen dig til at tænke på; paralleller og associationer?

Perspektivering: Hvilke paralleller synes du, man kan drage til omverdenen, samfundet eller anden kunstarter? Eller til dit eget liv?

Vurdering: Hvordan synes du forestillingen lykkes? Ud fra hvilke parametre vurderer du, som du gør. Vær fair, ordentlig og konstruktiv.

Afsnittet bygger på bogen ”Begejstring og brutalitet - en guide til anmelderens rolle” (2012) af anmelder mm. Anne Middelboe Christensen. I bogen kan du læse meget mere om anmeldelsens grundprincipper og indhold. Om anmelderens tjeklister, anmeldelsens temperamenter, anmeldertyper, tilpasning til læseren med mere. Bogen er udgivet på Informations Forlag i 2012.

13

Skoler og gymnasier i Odense Teater

UNDERVISNINGSMATERIALER

Vi producerer undervisningsmateriale til fem af sæsonens forestillinger. Find materialerne på odenseteater.dk/skoler under undervisningsmaterialer. Du kan finde materialer til:

Skønheden og Udyret

Den mystiske sag om hunden i natten

Snefald

Den store Gatsby

Helligtrekongersaften

ARRANGEMENTER I FORBINDELSE MED TEATERBESØGET

MØD EN SKUESPILLER

Mød en af de medvirkende skuespillere før eller efter forestillingen. Hør om arbejdet med forestillingen og om at være skuespiller. Mødet er tænkt som en dialog, så det er vigtigt at du og dine elever har forberedt spørgsmål. Det er en fordel at have læst om stykket og eventuelt arbejdet med undervisningsmaterialet. Skuespillermøderne er gratis.

For booking af skuespillermøder kontakt

Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

RUNDTVISNINGER

Hvordan bliver et teaterstykke til? Hvem arbejder på et teater? Hvor prøver skuespillerne? Og hvem syr kostumerne? Kom med bag tæppet på Odense Teater på en rundvisning. Rundvisninger er gratis, hvis I skal i teatret, ellers koster de 300 kr.

For booking af rundvisning kontakt

Peter Whitmarsh på rundvisning@odenseteater.dk

REFUSION

BILLETREFUSION

Alle grundskoler, også privat- og friskoler, i Odense kan søge om at få refunderet 50% af deres billetudgifter. Du søger, når du reserverer dine billetter.

TRANSPORTREFUSION

Alle skoler eller uddannelsesinstitutioner kan søge om at få dækket 50% af skolens transportudgifter udover en egenbetaling på 15 kr. pr. elev. Midlerne søges hos Odense Teater. Læs nærmere på odenseteater.dk under menupunktet SKOLER > Refusion.